STATUT

POLSKIEGO ZWIĄZKU EMERYTÓW i RENCISTÓW

ze zmianami uchwalonymi przez XIII Krajowy Zjazd Delegatów PZERiI w dniu 4.12.2024 r.
zatwierdzonymi przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego postanowieniem z dnia 25 czerwca 2025 r. sygn. sprawy WA.XII NS-REJ.KRS/032457/25/996

ROZDZIAŁ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

Stowarzyszenie o nazwie: „**Polski Związek Emerytów i Rencistów”,** zwane dalej **„Związkiem”**, działa na podstawie przepisów ustawy Prawo o stowarzyszeniach (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 2261) oraz niniejszego Statutu i posiada osobowość prawną.
Polski Związek Emerytów i Rencistów może używać skrótu w brzmieniu **„PZER”.**

§ 2

1. Terenem działalności Związku jest Rzeczypospolita Polska.
2. Siedzibą władz naczelnych jest m.st. Warszawa.

§ 3

1. Związek powołuje oddziały okręgowe, rejonowe oraz koła terenowe i środowiskowe.
2. Oddziały których kompetencje określone są w rozdziale VI i VII mogą uzyskiwać osobowość prawną na podstawie uchwały Zarządu Głównego.
3. Oddziały nie posiadające osobowości prawnej korzystają z osobowości prawnej jednostki nadrzędnej na podstawie pełnomocnictw.
4. Oddziały posiadające osobowość prawną działają na podstawie Statutu Związku, mogą również posiadać własny Statut, który nie może być sprzeczny ze Statutem Związku oraz uchwałami władz naczelnych.

§ 4

Związek ma prawo używania sztandaru związkowego, odznak, znaku związkowego oraz pieczęci z nazwą Związku jego jednostki organizacyjnej - ze wskazaniem siedziby i ewentualnie z oznaczeniem rejestrowym, nazwą banku i numerem konta bankowego.

§ 5

1. Związek jest organizacją pozarządową, dobrowolną, samodzielną, neutralną pod względem politycznym, wyznaniowym, etnicznym i rasowym.
2. Działalność Związku jest oparta przede wszystkim na pracy społecznej ogółu jego członków. Działalność Związku może być wspomagana poprzez zatrudnianie osób nie będących członkami Związku.
3. Związek określa swoje cele, programy działania i struktury organizacyjne oraz uchwala akty wewnętrzne dotyczące działalności.
4. Związek jest stowarzyszeniem, które prowadzi działalność pożytku publicznego.
5. Związek może prowadzić działalność statutową odpłatnie i nieodpłatnie. Dochód z działalności odpłatnej przeznaczony jest wyłącznie do realizacji celów statutowych.

ROZDZIAŁ II

CELE I FORMY DZIAŁANIA

§ 6

Związek zrzesza emerytów i rencistów **oraz osoby z niepełnosprawnością** w celu:

1) poprawiania ich warunków socjalno-bytowych oraz uczestniczenia w życiu społecznym przez współdziałanie z organami władzy i administracji publicznej, samorządowej, ze związkami zawodowymi oraz innymi organizacjami społecznymi, gospodarczymi i spółdzielczymi;
2) integrowania i aktywizowania emerytów i rencistów **oraz osoby z niepełnosprawnością** poprzez organizowanie różnych form życia kulturalnego, artystycznego, sportowego i turystycznego;
3) reprezentowania ich interesów wobec organów władzy i administracji publicznej, samorządowej oraz popularyzowania ich problemów wśród społeczeństwa.
4) **prowadzenia działań na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.**

§ 7

Dla osiągnięcia swych celów Związek:

1) prowadzi działalność charytatywną i udziela pomocy członkom Związku w sprawach socjalno-bytowych;
2) tworzy fundusze na cele socjalno-bytowe;
3) **może** prowadzić związkową kasę pogrzebową;

4) organizuje i prowadzi zajęcia edukacyjne, a także biblioteki, czytelnie, świetlice, kluby, kluby seniora i zespoły artystyczne oraz współdziała w ich prowadzeniu;
5) organizuje lub uczestniczy w przeglądach prezentujących twórczość artystyczną członków Związku;
6) wydaje własną prasę oraz wykorzystuje wszelkie inne dostępne środki i formy informowania społeczeństwa o problemach emerytów i rencistów;
7) współdziała z organami władzy, administracji publicznej i samorządowej oraz z instytucjami i organizacjami społecznymi w kraju i za granicą;
8) podejmuje różnorodne działania służące uzyskiwaniu środków finansowych na realizację celów i zadań statutowych, w tym:
   a) może prowadzić działalność gospodarczą na zasadach określonych odrębnymi przepisami;
   b) może otrzymywać dotacje, darowizny, zapisy, subsydia i subwencje według zasad określonych w odrębnych przepisach;
9) prowadzi działania z zakresu wypoczynku i turystyki;
10) organizuje wszelkie formy rehabilitacji psychologicznej, medycznej, społecznej i zawodowej;
11) prowadzi działania profilaktyczne z zakresu zdrowia;
12) prowadzi inne działania dla realizacji celów statutowych Związku.

ROZDZIAŁ III

CZŁONKOWIE ZWIĄZKU, ICH PRAWA I OBOWIĄZKI

§ 8

Członkowie Związku dzielą się na:
1) zwyczajnych,
2) wspierających,
3) honorowych.

§ 9

1. Członkiem zwyczajnym może być osoba pełnoletnia mająca prawo do pobierania emerytury lub renty (krajowej lub zagranicznej), albo uznana przez właściwy organ za osobę niepełnosprawną.
   Członkiem zwyczajnym może być również inna osoba, jeżeli osiągnęła wiek emerytalny, bądź pozostaje na zasiłku przedemerytalnym lub emeryturze pomostowej.
2. Członkiem zwyczajnym pozostaje nadal osoba, której - na mocy polskiego prawa emerytalno-rentowego - okresowo zawieszono lub ograniczono prawo do pobierania świadczenia pieniężnego.
3. Małoletni w wieku od 16 do 18 lat, którzy mają ograniczoną zdolność do

czynności prawnych oraz małoletni poniżej 16 lat mogą, za zgodą przedstawicieli ustawowych być członkami zwyczajnymi Związku.

4. Członkiem wspierającym może być każda pełnoletnia osoba fizyczna lub osoba prawna.
5. Członkiem honorowym może być członek Związku, który położył wyjątkowe zasługi dla Związku i spraw emerytów i rencistów.

§ 10

1. Członków zwyczajnych, jak również członków wspierających – osoby fizyczne, przyjmują do Związku zarządy lub prezydia zarządów wszystkich stopni zgodnie z zasadami określonymi w Statucie.
2. Członków wspierających - osoby prawne przyjmuje Zarząd Główny i zarządy oddziałów okręgowych i rejonowych.
3. Godność członka honorowego nadaje Krajowy Zjazd Delegatów na wniosek zarządu oddziału okręgowego zatwierdzony przez Zarząd Główny.

§ 11

1. Członkowie zwyczajni Związku mają prawo:
   1) wybierać i być wybieranymi do wszystkich władz Związku z wyjątkiem osób, o których mowa w § 9 pkt 3 Statutu;
   2) uczestniczyć w pracach Związku i przedstawiać wnioski;
   3) korzystać z urządzeń i pomocy Związku;
   4) do zwolnienia z opłat z tytułu składek członkowskich po ukończeniu 90 roku życia.
2. Członkowie wspierający mają prawo uczestniczenia w pracach Związku i przedstawiania wniosków.
3. Członkowie honorowi Związku mają prawo do zwolnienia, na swoje życzenie, z obowiązku opłacania składki członkowskiej.

§ 12

Członkowie Związku są obowiązani:

1) zwyczajni:
   a) stosować się do postanowień Statutu, uchwał, regulaminów, instrukcji i zarządzeń władz Związku;
   b) dbać o dobre imię Związku;
   c) opłacać regularnie składki członkowskie i uczestniczyć w działalności Związku;
2) wspierający:
   a) propagować cele statutowe Związku;
   b) regularnie opłacać składki członkowskie oraz wywiązywać się z innych zadeklarowanych świadczeń.

§ 13

1. Utrata członkostwa następuje przez:
   1) wystąpienie zgłoszone przez członka;
   2) prawomocną utratę prawa do emerytury lub renty albo prawomocne orzeczenie o braku niepełnosprawności;
   3) skreślenie z listy członków, na mocy uchwały prezydium zarządu oddziału Związku z powodu zalegania, z nieusprawiedliwionych przyczyn, z opłatą składek członkowskich przez okres dłuższy niż 12 miesięcy;
   4) wykluczenie ze Związku prawomocnym orzeczeniem sądu koleżeńskiego;
   5) pozbawienie praw publicznych orzeczone prawomocnym wyrokiem sądu powszechnego;
   6) śmierć członka lub likwidację osoby prawnej.
2. Od uchwały dotyczącej skreślenia przysługuje członkowi odwołanie do oddziału Związku wyższego stopnia w terminie 30 dni.

ROZDZIAŁ IV

STRUKTURA ORGANIZACYJNA ZWIĄZKU

§ 14

1. Struktura Związku jest następująca:
   1) władze naczelne;
   2) oddziały okręgowe;
   3) oddziały rejonowe;
   4) koła terenowe i środowiskowe.
2. Oddział okręgowy działa na terenie ustalonym przez Zarząd Główny.
3. Oddział rejonowy działa na terenie ustalonym przez oddział okręgowy.
4. Koła terenowe obejmują swoim zakresem działania obszar określony uchwałą dotyczącą powołania koła, podejmowaną przez zarząd właściwego terytorialnie oddziału okręgowego lub rejonowego.
5. Koła środowiskowe obejmują swoim zakresem działania byłych pracowników danego zakładu pracy, twórców, wolnych zawodów lub pracowników określonego/ych zawodu/ów bez względu na miejsce ich zamieszkania i są powoływane na mocy uchwały zarządu właściwego terytorialnie oddziału ze względu na siedzibę koła środowiskowego.

§ 15

Zarząd Główny, zarządy oddziałów i kół w miarę potrzeb powołują komisje problemowe i zespoły robocze o charakterze opiniodawczo-doradczym.

§ 16

1. Wszelkie decyzje władz Związku wszystkich stopni mające charakter stanowiący są podejmowane w trybie uchwał.
2. Uchwały władz Związku zapadają zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy ogólnej liczby uprawnionych do głosowania z zastrzeżeniem § 87 ust. 1. W braku przewidzianej liczby członków (delegatów), zebrania członków i zjazdy delegatów odbywają się w drugim terminie, z góry ustalonym przez zarząd właściwego oddziału Związku, a powzięte wtedy uchwały są prawomocne bez względu na liczbę obecnych uprawnionych do głosowania.

§ 17

1. Wybory do władz Związku odbywają się w drodze tajnego lub jawnego głosowania. O sposobie głosowania decyduje Uchwała Zjazdu (zebrania).
2. Zarządy oraz komisje rewizyjne i sądy koleżeńskie wszystkich stopni mogą w czasie trwania kadencji uzupełniać składy o nowych członków, na miejsca wakujące, w łącznej liczbie nie przekraczającej ½ składu pochodzącego z wyboru. Kadencja członka władz Związku, o którego uzupełniono skład trwa do końca kadencji członków pochodzących z wyboru.
3. Członkami zarządów, komisji rewizyjnych i sądów koleżeńskich wszystkich stopni mogą być wybierani również członkowie Związku nie będący delegatami na Zjazd.
4. Mandat delegata na Zjazd może być uzyskiwany przez członka Związku również poza macierzystą jednostką organizacyjną. Mandat delegata może być uzyskany tylko w jednej jednostce organizacyjnej.
5. Dwukrotna lecz nie dłużej niż roczna nieusprawiedliwiona nieobecność członka Zarządu, członka komisji rewizyjnej i sądu koleżeńskiego na kolejnych posiedzeniach tych gremiów powoduje wygaśnięcie mandatu.

ROZDZIAŁ V

WŁADZE NACZELNE ZWIĄZKU

§ 18

Władzami naczelnymi Związku są:
1) Krajowy Zjazd Delegatów;
2) Zarząd Główny;
3) Główna Komisja Rewizyjna;
4) Główny Sąd Koleżeński.

A. KRAJOWY ZJAZD DELEGATÓW

§ 19

1. Krajowy Zjazd Delegatów jest najwyższą władzą Związku i jest zwoływany co pięć lat. Delegaci powoływani są na okres pięcioletni.
2. Termin Zjazdu ustala Zarząd Główny, który jest obowiązany zawiadomić o nim wszystkich delegatów co najmniej na 21 dni przed rozpoczęciem Zjazdu.
3. Krajowy Zjazd Delegatów obraduje wg uchwalonego przez siebie regulaminu obrad.

§ 20

Do właściwości Krajowego Zjazdu Delegatów należy:

1) uchwalanie programu działania Związku;
2) rozpatrywanie sprawozdań Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego;
3) udzielanie absolutorium ustępującemu Zarządowi Głównemu;
4) wybieranie Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego;
5) uchwalanie Statutu i dokonywanie jego zmian;
6) decydowanie o rozwiązaniu Związku;
7) nadawanie godności członka honorowego Polskiego Związku Emerytów i Rencistów;
8) decydowanie o innych sprawach wniesionych przez Zarząd Główny i delegatów pod obrady Krajowego Zjazdu Delegatów.

§ 21

W Krajowym Zjeździe Delegatów biorą udział:

1) z głosem decydującym - delegaci wybrani, zgodnie z regulaminem wyborczym uchwalonym przez Zarząd Główny;
2) z głosem doradczym - członkowie Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego oraz osoby zaproszone przez Zarząd Główny.

§ 22

1. Zarząd Główny zwołuje nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów:
   1) z inicjatywy własnej;
   2) na wniosek Głównej Komisji Rewizyjnej;
   3) na podstawie uchwał podjętych przez co najmniej 1/3 zarządów oddziałów okręgowych.

2. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów obraduje wyłącznie nad sprawami, dla których został zwołany.

§ 23

Zwołanie nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Delegatów powinno nastąpić najpóźniej w terminie 90 dni od daty zgłoszenia wniosku.

B. ZARZĄD GŁÓWNY

§ 24

1. Zarząd Główny będący najwyższą władzą Związku w okresie między krajowymi zjazdami delegatów kieruje całokształtem działalności Związku, a za swoją pracę i działalność odpowiada przed Krajowym Zjazdem Delegatów.
2. Zarząd Główny składa się z 45-59 członków.

§ 25

Do zakresu działania Zarządu Głównego należy:
1) ustalanie planu działalności Związku na podstawie programu uchwalonego przez Krajowy Zjazd Delegatów oraz uchwał Zarządu Głównego;
2) składanie na Krajowym Zjeździe Delegatów sprawozdania z działalności Związku za okres kadencji;
3) ustalanie zasad gospodarki finansowej Związku;
4) ustalanie treści, barwy i kształtu odznaki związkowej, znaku związkowego i sztandaru Związku;
5) uchwalanie budżetu Związku oraz zatwierdzanie sprawozdania rocznego z działalności Związku;
6) ustalanie wysokości wpisowego i składki członkowskiej;
7) zatwierdzanie sprawozdań z działalności Prezydium Zarządu Głównego;
8) uchwalanie regulaminu Zarządu Głównego i jego Prezydium;
9) uchwalanie regulaminu zarządów okręgowych, zarządów rejonowych i ich prezydiów oraz zarządów kół;
10) uchwalanie regulaminu związkowej kasy pogrzebowej i inn. funduszów,
11) rozpatrywanie odwołań od uchwał Prezydium Zarządu Głównego;
12) uchylanie uchwał Prezydium Zarządu Głównego;
13) podejmowanie uchwał w sprawach powoływania, łączenia i rozwiązywania oddziałów okręgowych Związku**;**
14) zawieszanie w czynnościach członków Zarządu Głównego, jeżeli prowadzona przez nich działalność jest sprzeczna ze Statutem i uchwałami władz naczelnych Związku, z prawem skierowania sprawy

do rozpatrzenia przez Główny Sąd Koleżeński. Zawieszenie w czynnościach trwa do czasu wydania prawomocnego orzeczenia, a w przypadku nie skierowania sprawy do Sądu Koleżeńskiego, zawieszenie trwa do końca kadencji;

15) decydowanie w sprawach współpracy z pokrewnymi organizacjami krajowymi, zagranicznymi i międzynarodowymi;
16) podejmowanie uchwał o zwołaniu Krajowego Zjazdu Delegatów;
17) nadzorowanie wykonania przez oddziały i koła Związku zadań statutowych oraz przestrzegania jednolitych zasad działalności Związku;
18) podejmowanie uchwał w sprawie nabywania, zbywania lub obciążania majątku nieruchomego Związku;
19) rozpatrywanie zaleceń i wniosków Głównej Komisji Rewizyjnej;
20) powoływanie rzeczników reprezentujących Zarząd Główny wobec Głównego Sądu Koleżeńskiego oraz ustalanie zakresu ich działania;
21) nadawanie Odznaki Honorowej Polskiego Związku Emerytów i Rencistów;
22) nadawanie byłym, wieloletnim przewodniczącym zarządów tytułu „Honorowy Przewodniczący Zarządu";
23) zatwierdzanie projektu Regulaminu Wyborczego na kolejną kadencję oraz określanie terminów kampanii wyborczej w Związku;
24) unieważnianie okręgowych i rejonowych zjazdów delegatów w przypadku naruszenia przez władze tych jednostek Statutu lub Regulaminu Wyborczego;
25) podejmowanie uchwał o prowadzeniu i zakończeniu działalności gospodarczej;
26) podejmowanie uchwał o wyrażeniu zgody na uzyskiwanie osobowości prawnej przez oddziały oraz jej pozbawieniu;
27) uchwalanie regulaminu uzyskiwania przez oddziały osobowości prawnej.

§ 26

Posiedzenia Zarządu Głównego odbywają się w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż dwa razy w roku.

§ 27

Członkowie Zarządu Głównego mogą uczestniczyć w posiedzeniach zarządów oddziałów wszystkich stopni.

§ 28

Zarząd Główny powołuje spośród swego grona Prezydium w składzie 11-17 osób, w tym przewodniczącego, 1-3 wiceprzewodniczących, sekretarza i skarbnika, którzy stanowią Kierownictwo Prezydium Zarządu Głównego.

§ 29

1. Prezydium Zarządu Głównego działa w imieniu Zarządu Głównego w okresie między plenarnymi posiedzeniami.
2. Do zakresu działania Prezydium należy w szczególności :
   1) gospodarowanie funduszami i zarządzanie majątkiem Związku w granicach określonych budżetem;
   2) realizowanie uchwał Krajowego Zjazdu Delegatów i uchwał Zarządu Głównego;
   3) uchylanie uchwał zarządów oddziałów okręgowych, sprzecznych z przepisami prawnymi, Statutem, regulaminami lub uchwałami władz naczelnych Związku;
   4) zawieszanie w czynnościach zarządów oddziałów okręgowych i ich prezydiów lub poszczególnych ich członków, jeżeli prowadzona przez nich działalność jest sprzeczna ze Statutem i uchwałami władz naczelnych Związku, z prawem skierowania sprawy do rozpatrzenia przez właściwy sąd koleżeński. Zawieszenie w czynnościach trwa do czasu wydania prawomocnego orzeczenia, a w przypadku nie skierowania sprawy do sądu koleżeńskiego zawieszenie to trwa do końca kadencji. Po zawieszeniu zarządów i ich prezydiów zwołuje się nadzwyczajny Zjazd w celu wyboru nowego zarządu.

§ 30

Prezydium Zarządu Głównego odbywa posiedzenia nie rzadziej niż raz na kwartał.

§ 31

Kierownictwo Prezydium Zarządu Głównego reprezentuje Związek na zewnątrz oraz kieruje bieżącymi pracami Zarządu Głównego oraz przygotowuje merytorycznie i organizacyjnie posiedzenia plenarne Zarządu Głównego oraz Prezydium Zarządu Głównego.

C. GŁÓWNA KOMISJA REWIZYJNA

§ 32

Główna Komisja Rewizyjna składa się z 9-11 członków, spośród których wybiera przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i sekretarza, którzy tworzą Prezydium Głównej Komisji Rewizyjnej.

§ 33

Do zakresu działania Głównej Komisji Rewizyjnej należy:
1) kontrolowanie co najmniej raz na rok działalności statutowej i gospodarki finansowej Związku, przedstawianie wniosków i oceny tej działalności Zarządowi Głównemu;
2) składanie - na Krajowym Zjeździe Delegatów - wniosków w sprawie udzielenia Zarządowi Głównemu absolutorium;
3) składanie na Krajowym Zjeździe Delegatów sprawozdania z działalności za okres kadencji;
4) nadzorowanie działalności komisji rewizyjnych jednostek niższego stopnia;
5) uchwalanie, w porozumieniu z Zarządem Głównym, regulaminu komisji rewizyjnych.

D. GŁÓWNY SĄD KOLEŻEŃSKI

§ 34

Główny Sąd Koleżeński składa się z 9-15 członków, spośród których wybiera: przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i sekretarza, którzy tworzą Prezydium Głównego Sądu Koleżeńskiego.

§ 35

Główny Sąd Koleżeński rozpatruje sprawy członków Związku dotyczące:
1) nieprzestrzegania Statutu, regulaminów i uchwał władz Związku oraz działania na szkodę Związku;
2) naruszania zasad współżycia społecznego w działalności Związku;
3) sporów między członkami w sprawach działalności statutowej Związku.

§ 36

1. Do Głównego Sądu Koleżeńskiego należy:
   1) uchwalanie, w porozumieniu z Zarządem Głównym, regulaminu sądów koleżeńskich;
   2) rozpatrywanie w I instancji spraw członków władz naczelnych Związku i członków władz oddziałów okręgowych;
   3) rozpatrywanie w II instancji odwołań od orzeczeń Głównego Sądu Koleżeńskiego jako sądu I instancji oraz od orzeczeń okręgowych sądów koleżeńskich;
   4) nadzorowanie działalności okręgowych sądów koleżeńskich;
   5) składanie na Krajowym Zjeździe Delegatów sprawozdania z działalności za okres kadencji;

2. Do zakresu działania Prezydium Głównego Sądu Koleżeńskiego należy: zawieszanie w czynnościach członków okręgowych sądów koleżeńskich, jeśli prowadzona przez nich działalność jest sprzeczna ze Statutem i uchwałami władz naczelnych Związku z prawem skierowania sprawy do rozpatrzenia przez Główny Sąd Koleżeński.
Zawieszenie w czynnościach trwa do czasu wydania prawomocnego orzeczenia, a w przypadku nie skierowania sprawy do sądu, zawieszenie trwa do końca kadencji.
3. Odwołania od orzeczeń Głównego Sądu Koleżeńskiego, wydanych w I instancji rozpatruje ten sąd w innym, zwiększonym składzie.
4. Od orzeczeń Głównego Sądu Koleżeńskiego wydanych w I instancji przysługuje odwołanie w terminie 30 dni od dnia otrzymania orzeczenia.

§ 37

Orzeczenia Głównego Sądu Koleżeńskiego wydane w II instancji są ostateczne.

§ 38

1. Sądy koleżeńskie stosują następujące rodzaje kar:
1) upomnienie;
2) nagana;
3) zawieszenie w prawach członkowskich na okres od jednego roku do dwóch lat, a w przypadku pełnienia funkcji z wyboru - nie krócej niż na okres do zakończenia kadencji;
4) wykluczenie ze Związku.
2. Kary upomnienia i nagany uważa się za niebyłe po upływie dwóch lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia.
3. Kary zawieszenia w prawach członkowskich oraz wykluczenia ze Związku mogą ulec zatarciu po upływie czterech lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia, o czym orzeka Główny Sąd Koleżeński.

ROZDZIAŁ VI

WŁADZE ODDZIAŁU OKRĘGOWEGO ZWIĄZKU

§ 39

Władzami oddziału okręgowego Związku są:
1) okręgowy zjazd delegatów;
2) zarząd oddziału okręgowego;
3) okręgowa komisja rewizyjna;
4) okręgowy sąd koleżeński.

A. OKRĘGOWY ZJAZD DELEGATÓW

§ 40

1. Okręgowy zjazd delegatów jest najwyższą władzą oddziału okręgowego i jest zwoływany co pięć lat.
2. Termin zjazdu ustala zarząd oddziału okręgowego w porozumieniu z Zarządem Głównym. Zarząd okręgowy jest obowiązany zawiadomić o nim wszystkich delegatów co najmniej na 14 dni przed rozpoczęciem zjazdu.

§ 41

Do właściwości okręgowego zjazdu delegatów należy:
1) uchwalanie programu działalności oddziału okręgowego;
2) rozpatrywanie sprawozdań zarządu oddziału okręgowego, okręgowej komisji rewizyjnej i okręgowego sądu koleżeńskiego;
3) udzielanie absolutorium ustępującemu zarządowi oddziału okręgowego;
4) wybieranie zarządu oddziału okręgowego, okręgowej komisji rewizyjnej i okręgowego sądu koleżeńskiego;
5) wybieranie delegatów na Krajowy Zjazd Delegatów;
6) rozpatrywanie zgłoszonych wniosków.

§ 42

W okręgowym zjeździe delegatów biorą udział:
1) z głosem decydującym - delegaci wybrani zgodnie z regulaminem wyborczym;
2) z głosem doradczym - członkowie naczelnych i okręgowych władz Związku oraz osoby zaproszone przez zarząd oddziału okręgowego.

§ 43

Zarząd oddziału okręgowego zwołuje nadzwyczajny okręgowy zjazd delegatów:
1) z inicjatywy własnej;
2) na podstawie uchwały Zarządu Głównego;
3) na wniosek okręgowej komisji rewizyjnej;
4) na podstawie uchwał, podjętych przez co najmniej połowę zarządów oddziałów rejonowych.

§ 44

Zwołanie nadzwyczajnego okręgowego zjazdu delegatów powinno nastąpić najpóźniej w terminie 60 dni od dnia zgłoszenia wniosku.

B. ZARZĄD ODDZIAŁU OKRĘGOWEGO

§ 45

1. Zarząd oddziału okręgowego kieruje działalnością Związku na terenie okręgu i odpowiada za swoją działalność przed okręgowym zjazdem delegatów i przed Zarządem Głównym.
2. Zarząd oddziału okręgowego składa się z 11 -31 członków.

§ 46

Do zakresu działania zarządu oddziału okręgowego należy:

1) realizowanie uchwał okręgowego zjazdu delegatów oraz uchwał i zaleceń władz nadrzędnych Związku;
2) składanie na okręgowym zjeździe delegatów sprawozdania ze swej działalności za okres kadencji;
3) uchwalanie rocznych planów działalności oddziału;
4) uchwalanie budżetu oddziału i przedstawienie Zarządowi Głównemu do zatwierdzenia;
5) zatwierdzanie sprawozdania z działalności prezydium zarządu oddziału okręgowego;
6) uchylanie uchwał prezydium zarządu oddziału okręgowego;
7) rozpatrywanie odwołań od uchwał prezydium zarządu oddziału okręgowego;
8) podejmowanie uchwał o zwołaniu okręgowego zjazdu delegatów;
9) podejmowanie uchwał w sprawie powoływania, łączenia i rozwiązywania oddziałów rejonowych i kół bezpośrednio podległych;
10) podejmowanie uchwał w sprawie wystąpienia do Zarządu Głównego o nadanie osobowości prawnej oddziałowi okręgowemu i oddziałom rejonowym;
11) nadzorowanie działalności oddziałów rejonowych i kół oraz udzielanie im pomocy w realizowaniu zadań statutowych;
12) rozpatrywanie zaleceń i wniosków komisji rewizyjnych;
13) powoływanie rzeczników reprezentujących zarząd okręgowy wobec okręgowego sądu koleżeńskiego oraz ustalanie zakresu ich działania.

§ 47

Posiedzenia Zarządu oddziału okręgowego odbywają się w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż dwa razy w roku.

§ 48

Członkowie zarządów oddziałów okręgowych mogą uczestniczyć z głosem doradczym w posiedzeniach zarządów oddziałów rejonowych na terenie swego działania.

§ 49

Zarząd oddziału okręgowego powołuje spośród swego grona prezydium w składzie: przewodniczący, 1 - 2 wiceprzewodniczących, sekretarza, skarbnika oraz dwóch członków prezydium. Przewodniczący, 1 - 2 wiceprzewodniczących, sekretarz i skarbnik stanowią kierownictwo prezydium zarządu oddziału okręgowego.

§ 50

1. Prezydium zarządu oddziału okręgowego działa w imieniu zarządu w okresie między plenarnymi posiedzeniami;
2. Do zakresu działania prezydium zarządu oddziału okręgowego należy w szczególności:
   1) realizowanie uchwał okręgowego zjazdu delegatów i uchwał zarządu oddziału okręgowego;
   2) zarządzanie gospodarką finansową w ramach budżetu i administrowanie majątkiem oddziału okręgowego;
   3) uchylanie uchwał zarządów oddziałów rejonowych i kół bezpośrednio podporządkowanych do oddziału okręgowego sprzecznych z przepisami prawnymi, Statutem, regulaminami lub uchwałami władz naczelnych Związku;
   4) zawieszanie w czynnościach zarządów rejonowych i kół bezpośrednio podporządkowanych do oddziału okręgowego, ich prezydiów lub ich poszczególnych członków, jeżeli prowadzona przez nich działalność jest sprzeczna ze Statutem i uchwałami władz naczelnych Związku, z prawem skierowania sprawy do rozpatrzenia przez właściwy sąd koleżeński. Zawieszenie w czynnościach trwa do czasu wydania prawomocnego orzeczenia, a w przypadku nie rozpatrywania sprawy przez sąd koleżeński, zawieszenie to trwa do końca kadencji. Po zawieszeniu zarządów i ich prezydiów zwołuje się nadzwyczajny Zjazd w celu wyboru nowego zarządu;
   5) merytoryczne i organizacyjne przygotowywanie plenarnych posiedzeń zarządu oddziału okręgowego;
   6) reprezentowanie oddziału okręgowego na zewnątrz;
   7) przyjmowanie do Związku członków;
   8) prowadzenie rejestru wszystkich członków Związku z terenu objętego swoim działaniem.

§ 51

Prezydium zarządu oddziału okręgowego odbywa posiedzenia w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz w kwartale.

C. OKRĘGOWA KOMISJA REWIZYJNA

§ 52

Okręgowa komisja rewizyjna składa się z **3 - 7** członków, spośród których wybiera przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i sekretarza. Tworzą oni prezydium okręgowej komisji rewizyjnej.

§ 53

Do zakresu działania okręgowej komisji rewizyjnej należy:
1) kontrolowanie, co najmniej raz na rok, działalności statutowej i gospodarki finansowej oddziału okręgowego oraz przedstawianie wniosków i oceny tej działalności zarządowi oddziału okręgowemu;
2) składanie na okręgowym zjeździe delegatów wniosków w sprawie udzielenia zarządowi oddziału okręgowego absolutorium;
3) składanie na okręgowym zjeździe delegatów sprawozdania z działalności za okres kadencji;
4) nadzorowanie działalności rejonowych komisji rewizyjnych;
5) przeprowadzanie doraźnych kontroli oddziałów rejonowych i kół, na wniosek prezydium zarządu oddziału okręgowego;

D. OKRĘGOWY SĄD KOLEŻEŃSKI

§ 54

Okręgowy Sąd Koleżeński składa się z 5-7 członków, spośród których wybiera przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i sekretarza. Tworzą oni prezydium okręgowego sądu koleżeńskiego.

§ 55

Do okręgowego sądu koleżeńskiego należy:
1) rozpatrywanie w I instancji wszystkich spraw określonych w § 35 z zastrzeżeniem wynikającym z § 36 ust. 1 pkt 2 Statutu;
2) składanie na okręgowym zjeździe delegatów sprawozdania z działalności za okres kadencji.

§ 56

Postanowienia § 36 ust. 3 i § 38 Statutu stosuje się odpowiednio.

ROZDZIAŁ VII
WŁADZE ODDZIAŁU REJONOWEGO ZWIĄZKU

§ 57

Władzami oddziałów rejonowych Związku są:
1) rejonowy zjazd delegatów;
2) zarząd oddziału rejonowego;
3) rejonowa komisja rewizyjna

A. REJONOWY ZJAZD DELEGATÓW

§ 58

1. Rejonowy zjazd delegatów jest najwyższą władzą oddziału rejonowego i jest zwoływany co pięć lat.
2. Termin zjazdu ustala zarząd oddziału rejonowego w porozumieniu z zarządem oddziału okręgowego. Zarząd oddziału rejonowego jest obowiązany zawiadomić o nim wszystkich delegatów co najmniej na 14 dni przed rozpoczęciem zjazdu.

§ 59

Do właściwości rejonowego zjazdu delegatów należy:
1) uchwalanie programu działania oddziału rejonowego;
2) rozpatrywanie sprawozdań zarządu oddziału rejonowego i rejonowej komisji rewizyjnej;
3) udzielanie absolutorium ustępującemu zarządowi oddziału rejonowego;
4) wybieranie zarządu oddziału rejonowego i rejonowej komisji rewizyjnej;
5) wybieranie delegatów na okręgowy zjazd delegatów;
6) rozpatrywanie zgłoszonych wniosków.

§ 60

W rejonowym zjeździe delegatów udział biorą:
1) z głosem decydującym - delegaci wybrani zgodnie z regulaminem wyborczym;
2) z głosem doradczym - członkowie nadrzędnych i rejonowych władz Związku oraz osoby zaproszone przez zarząd oddziału rejonowego.

§ 61

Zarząd oddziału rejonowego w porozumieniu z zarządem oddziału okręgowego może zdecydować o odbyciu zamiast zjazdu delegatów - walnego zebrania członków (jeżeli oddział był powołany w czasie bieżącej kadencji**).**

§ 62

Zarząd oddziału rejonowego zwołuje nadzwyczajny rejonowy zjazd delegatów:
1) z inicjatywy własnej,
2) na podstawie uchwały zarządu oddziału okręgowego Związku;
3) na wniosek rejonowej komisji rewizyjnej,
4) na podstawie uchwał podjętych przez co najmniej połowę liczby zarządów kół działających na terenie oddziału rejonowego.

§ 63

Zwołanie nadzwyczajnego rejonowego zjazdu delegatów powinno nastąpić najpóźniej w terminie 60 dni od daty zgłoszenia wniosku.

B. ZARZĄD ODDZIAŁU REJONOWEGO

§ 64

1. Zarząd oddziału rejonowego kieruje działalnością Związku na terenie objętym swoim zakresem działania i odpowiada za swą działalność przed rejonowym zjazdem delegatów i zarządem oddziału okręgowego Związku.
2. Zarząd oddziału rejonowego składa się z 7-25 członków.

§ 65

Do zakresu działania zarządu oddziału rejonowego należy:
1) realizowanie uchwał rejonowego zjazdu delegatów/walnego zebrania sprawozdawczo-wyborczego członków oraz uchwał i zaleceń władz nadrzędnych Związku;
2) składanie na rejonowym zjeździe delegatów/walnym zebraniu sprawozdawczo-wyborczym - sprawozdań ze swej działalności za okres kadencji;
3) uchwalanie rocznych planów działalności oddziału rejonowego;
4) uchwalanie budżetu oddziału i przedstawianie go zarządowi oddziału okręgowego Związku do zatwierdzenia;
5) zatwierdzanie sprawozdań z działalności prezydium zarządu oddziału rejonowego;
6) uchylanie uchwał prezydium zarządu rejonowego;

7) rozpatrywanie odwołań od uchwał prezydium zarządu oddziału rejonowego;
8) podejmowanie uchwał o zwołaniu rejonowego zjazdu delegatów /walnego zebrania sprawozdawczo-wyborczego;
9) podejmowanie uchwał w sprawie powoływania, łączenia i rozwiązywania kół;
10) nadzorowanie działalności kół i udzielanie im pomocy w realizowaniu zadań statutowych;
11) rozpatrywanie zaleceń i wniosków komisji rewizyjnych;
12) podejmowanie uchwał w sprawie występowania do Zarządu oddziału okręgowego o nadanie osobowości prawnej oddziałowi rejonowemu.

§ 66

Posiedzenia zarządu oddziału rejonowego odbywają się w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż dwa razy w roku.

§ 67

Członkowie zarządów oddziałów rejonowych mogą uczestniczyć z głosem doradczym w posiedzeniach zarządów kół na terenie swego działania.

§ 68

Zarząd oddziału rejonowego powołuje spośród swego grona prezydium w składzie: przewodniczący, 1-2 wiceprzewodniczących, sekretarza, skarbnika**.**

§ 69

1. Prezydium zarządu oddziału rejonowego działa w imieniu zarządu w okresie między jego posiedzeniami oraz na podstawie pełnomocnictw wydanych członkom prezydium przez zarząd oddziału okręgowego.
2. Do zakresu działania prezydium należy w szczególności:
   1) realizowanie uchwał rejonowego zjazdu delegatów**/**walnego zebrania sprawozdawczo-wyborczego i uchwał zarządu oddziału rejonowego;
   2) zarządzanie gospodarką finansową w ramach budżetu i administrowanie majątkiem oddziału rejonowego;
   3) uchylanie uchwał zarządów kół, sprzecznych z przepisami prawnymi, Statutem, regulaminami lub uchwałami władz Związku;
   4) zawieszanie w czynnościach zarządów kół lub poszczególnych ich członków, jeżeli ich działalność jest sprzeczna ze Statutem i uchwałami nadrzędnych władz Związku, z prawem skierowania sprawy do rozpatrzenia przez właściwy sąd koleżeński.

Zawieszenie w czynnościach trwa do czasu wydania prawomocnego orzeczenia, a w przypadkach nie rozpatrywania sprawy przez sąd koleżeński zawieszenie to trwa do końca kadencji. Po zawieszeniu zarządów i ich prezydium zwołuje się nadzwyczajny Zjazd w celu wyboru nowego zarządu;

5) merytoryczne i organizacyjne przygotowywanie plenarnych posiedzeń zarządu oddziału rejonowego;
6) reprezentowanie oddziału rejonowego na zewnątrz;
7) przyjmowanie do Związku członków z terenu swego działania;
8) prowadzenie rejestru wszystkich członków Związku z terenu objętego swoim zakresem działania.

§ 70

Prezydium Zarządu oddziału rejonowego odbywa posiedzenia w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz w kwartale.

C. REJONOWA KOMISJA REWIZYJNA

§ 71

Rejonowa Komisja Rewizyjna składa się z 3-7 członków, spośród których wybiera przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i sekretarza, którzy tworzą prezydium rejonowej komisji rewizyjnej.

§ 72

Do zakresu działania rejonowej komisji rewizyjnej należy:

1) kontrolowanie działalności statutowej i gospodarki finansowej oddziału rejonowego i zarządów kół oraz przedstawianie wniosków i oceny tej działalności zarządom tych jednostek organizacyjnych;
2) składanie na rejonowych zjazdach delegatów wniosków w sprawie udzielania absolutorium;
3) składanie na rejonowych zjazdach delegatów lub walnych zebraniach kół sprawozdań z działalności za okres kadencji;
4) przeprowadzanie doraźnych kontroli kół na wniosek prezydium zarządu oddziału rejonowego.

ROZDZIAŁ VIII
WŁADZE KOŁA

§ 73

1. Koła mogą być powoływane na określonym terenie lub w środowiskach skupiających członków Związku, stosownie do postanowień § 14 ust. 4 i ust. 5 niniejszego Statutu.
2. Koło składa się z co najmniej 10 członków.

§ 74

Władzami koła są:

1) walne zebranie sprawozdawczo - wyborcze członków;
2) zarząd koła.

A. WALNE ZEBRANIA CZŁONKÓW KOŁA

§ 75

1. Walne zebranie sprawozdawczo-wyborcze członków koła jest zwoływane co 5 lat.
2. Termin walnego zebrania sprawozdawczo - wyborczego oraz sposób powiadomienia członków ustala zarząd koła w porozumieniu z zarządem oddziału rejonowego lub okręgowego.
   Zarząd koła jest obowiązany zawiadomić członków o ustalonym terminie co najmniej na 14 dni przed odbyciem walnego zebrania sprawozdawczo – wyborczego.

§ 76

Do właściwości walnego zebrania sprawozdawczo-wyborczego należy:

1) rozpatrywanie sprawozdań zarządu koła;
2) ustalanie zadań dla zarządu koła;
3) wybieranie zarządu koła;
4) wybieranie delegatów na rejonowy zjazd;
5) rozpatrywanie zgłoszonych wniosków.

§ 77

W walnym zebraniu sprawozdawczo - wyborczym członków koła biorą udział jego członkowie oraz osoby zaproszone przez zarząd koła.

§ 78

Walne zebranie informacyjne członków koła jest zwoływane przez zarząd koła co najmniej **raz** w roku. Termin zebrania oraz sposób powiadamiania członków ustala zarząd koła w porozumieniu z zarządem oddziału rejonowego lub okręgowego.

§ 79

Nadzwyczajne walne zebranie sprawozdawczo - wyborcze członków zwołuje zarząd koła:

1) z inicjatywy własnej, za zgodą zarządu oddziału rejonowego lub okręgowego;
2) na podstawie uchwały zarządu oddziału rejonowego lub okręgowego;
3) na wniosek rejonowej lub okręgowej komisji rewizyjnej;
4) na podstawie wniosków co najmniej połowy liczby członków koła.

§ 80

Zwołanie nadzwyczajnego walnego zebrania sprawozdawczo – wyborczego członków koła powinno nastąpić najpóźniej w terminie 30 dni od dnia zgłoszenia wniosku.

B. ZARZĄD KOŁA

§ 81

1. Zarząd kieruje działalnością koła i jest za nią odpowiedzialny przed walnym zebraniem członków koła i zarządem oddziału rejonowego lub okręgowego.
2. Zarząd koła składa się z 3 do 7 członków, w tej liczbie: przewodniczącego, sekretarza i skarbnika. Liczebność zarządu koła ustala każdorazowo walne zebranie sprawozdawczo-wyborcze członków – przed przystąpieniem do zgłaszania kandydatów.

§ 82

Do zakresu działania zarządu koła należy:

1) realizowanie uchwał walnego zebrania członków koła oraz uchwał i zaleceń władz nadrzędnych Związku;
2) składanie na walnym zebraniu sprawozdawczo - wyborczym członków koła sprawozdań ze swej działalności za okres kadencji;
3) uchwalanie rocznych planów działalności zarządu koła;
4) kierowanie pracami koła;

5) gospodarowanie funduszami koła w ramach budżetu i administrowanie majątkiem koła;
6) przyjmowanie członków do koła;
7) prowadzenie rejestru członków Związku z terenu objętego działalnością koła;
8) przedstawianie prezydium zarządu oddziału rejonowego lub okręgowego Związku wniosków o skreślenie członka z ewidencji związkowej;
9) zwoływanie walnego zebrania członków koła.

§ 83

Posiedzenia zarządu koła odbywają się w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż dwa razy w roku.

ROZDZIAŁ IX
FUNDUSZE I MAJĄTEK ZWIĄZKU

§ 84

Fundusze i majątek Związku składa się z:

1) wpisowego i składek członkowskich;
2) wpływów z wydawnictw, imprez i innej działalności;
3) dotacji, darowizn, zapisów, subsydiów i subwencji;
4) wpływów, dochodów niestałych i nieruchomości;
5) wpływów z działalności gospodarczej.

§ 85

1. Wszelkie fundusze i składniki majątkowe stanowią majątek Związku.
2. Władze oddziałów Związku są obowiązane zarządzać majątkiem Związku zgodnie z zasadami ustalonymi przez Zarząd Główny .

§ 86

1. Zasady prowadzenia gospodarki finansowej ustala Zarząd Główny Związku.
2. Nabywanie lub zbywanie majątku nieruchomego, wymaga uchwały Zarządu Głównego.

3. Do składania oświadczeń w imieniu Związku w zakresie spraw majątkowych wymagane jest współdziałanie dwóch członków Kierownictwa Prezydium Zarządu Głównego, w skład którego wchodzi: przewodniczący, 1 – 3 wiceprzewodniczących, sekretarz i skarbnik.
4. W przypadku oddziału posiadającego osobowość prawną obowiązują następujące zasady reprezentacji:
   a) do składnia oświadczeń woli w imieniu oddziału uprawnionych jest dwóch członków kierownictwa prezydium zarządu działających łącznie;
   b) do zaciągania zobowiązań finansowych uprawniony jest skarbnik oddziału działający łącznie z jednym z pozostałych członków kierownictwa prezydium zarządu;
   c) zabrania się zaciągania pożyczek i kredytów.

ROZDZIAŁ X
POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 87

1. Uchwały Krajowego Zjazdu Delegatów w sprawie zmiany Statutu oraz rozwiązania Związku wymagają większości 2/3 głosów, przy obecności co najmniej ¾ liczby delegatów.
2. W uchwale o rozwiązaniu Związku - Krajowy Zjazd Delegatów rozstrzyga o przeznaczeniu majątku Związku.

SKARBNIK — ***Alicja GŁOWACKA***

PRZEWODNICZĄCA — ***Elżbieta OSTROWSKA***